www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Søren Sveistrup
TÆLLE TIL EN, TÆLLE TIL TO

Copyright © Søren Sveistrup, 2024
Originally published in Denmark in 2024.
Published in Agreement with Politiken Literary Agency 2025.
Translation Copyright © 2026 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-06322-6

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

BROJ DO JEDAN, BROJ DO DVA

SEREN SVEJSTRUP

Preveo Aljoša Molnar

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2026.

Mojoj porodici

PRVI DEO

Maj 1992.

1

Pre svega nekoliko trenutaka autobus je skrenuo sa osunčanog seoskog puta na prašnjavi šljunkoviti drum. Drum vijuga kroz šumu i vožnja kroz hladovinu koju pravi drveće već je prijatnija.

Svetle tačke šaraju šumsko tlo dok se sunce probija između zelenih listova, insekti se roje pod blistavim zracima punim čestica prašine, a gore u krošnjama ptičice lepršaju okolo, užurbano tražeći svog partnera ili grančice za gnezdo. Tek je maj i nema više od deset sati pre podne, ali dvadesetpetogodišnji nastavnik biologije Bjarke Vene već može reći da će današnji dan biti topao kao letnji. Zadovoljno posmatra svoju sredovečnu koleginicu An-Luis za volanom autobusa, što se često događalo poslednjih nekoliko puta kada su išli na ovakve izlete sa decom iz doma. Uvežbanim pokretima, ona vozi neravnim drumom dok pevuši zajedno s đacima.

Točkovi autobusa se obrću i okreću, okreću i obrću, obrću i…

Pesma je isprekidana dečjim smehom i Bjarke se osmehuje gledajući njihova srećna lica, koja može da vidi u velikom retrovizoru autobusa. Onda pušta da mu pogled odluta kroz velike bočne prozore. Priroda zaista pokazuje svoje najlepše lice i gde god pogleda prolećni dan vrvi od života – posebno u pogledu ptica. Kada se kalendar dovuče

do maja, sezona parenja ozbiljno počinje i ptice pronalaze partnera, grade gnezda i polažu jaja. Bjarke se nada da će deci uspeti da podari isto predivno iskustvo koje je i sam imao kao dete, kada je istraživao močvarne predele Zapadnog Jilanda. Osećaj nestrpljenja u stomaku govori mu da je ovo putovanje važno, a posebno kada pomisli na to šta su sve deca što sede u redovima iza njega preturila preko glave – iz istog tog razloga pre skoro tri meseca se i prijavio za privremeni posao u Dečjem domu Agersminde. Kao svež diplomac učiteljskog fakulteta, nije znao da dom ima i svoju školu sa stalnim nastavnim osobljem, kao i prave učionice dograđene uz staru zgradu, ali, čim je ugledao oglas za posao, prijavio se. Nekoliko nedelja kasnije, uzbuđen i nervozan, doputovao je u Julinge na razgovor sa direktorom. Pokazali su mu dom, a kad su mu na kraju saopštili da je dobio posao, jedva je čekao da počne da radi na svim onim idejama koje su mu se rojile po glavi.

Zadovoljan što su uspeli da pobegnu na izlet, kao što je planirano, Bjarke diskretno pregleda svoje beleške u maloj svesci, pripremajući se za kasnije, kada je nameravao da deci priča o svim različitim vrstama ptica. Nijednog trenutka nije pomislio da će ovaj izlet zaista biti otkazan. Imao je osećaj da nešto nije kako treba, ali se ipak iznenadio kada su ga tog jutra pozvali u direktorovu kancelariju. Direktor ga je obavestio da je predložena ekskurzija izazvala brojne nedoumice kod zabrinutih rođaka, koji su se pitali koliko će izlet zaista biti „bezbedan". Kao odgovoran dečji internat, Agersminde je vrlo ozbiljno shvatao slične nedoumice. Isprva Bjarke nije sasvim razumeo šta direktor želi da mu kaže, ali onda je sve shvatio. Gotovo čitave te nedelje mediji su neprekidno izveštavali o devetogodišnjem dečaku Danijelu Strigeru Hansenu, koji je bez traga nestao iz neuređenog otvorenog prostora za igru, na obodu malog sela u jugozapadnom delu Šelanda. Policija, vojska, i mnoštvo volontera detaljno su prečešljali okolinu, dok je fotografija dečakovog pegavog lica prikazivana iznova i iznova u vestima i na stranicama nacionalnih novina. Fotografiju je pratio opis: kratka, rićkasta kosa, pegice, mršava građa, visina oko 120 centimetara, plavi *adidas* šorts i plava majica kratkih rukava, crveni prsluk i bele patike.

Bila je tu i fotografija plavo-bele školske torbe marke *solomon*. Izbezumljeni roditelji preklinjali su javnost za pomoć, ali sve je to do sada bilo uzalud. Policija je ozbiljno smatrala da je počinjen zločin, a mediji su spekulisali o povezanosti sa drugim nerešenim slučajevima iako detektivi nisi bili spremni da to dalje komentarišu. Kao i na sve druge, i na Bjarkea su uticali novinski izveštaji i bio je tužan zbog dečaka i njegovih bližnjih, ali nije mu palo na pamet da će ovaj incident izazvati bilo kakvu zabrinutost kod porodica dece četvrtog razreda. Na kraju krajeva, sve pojedinosti neizvesne sudbine Danijela Strigera Hansena dogodile su se više od stotinu kilometara daleko odatle.

Na sreću, direktorova procena bila je da slučaj ne predstavlja bilo kakvu prepreku da Bjarke odvede učenike na ovaj izlet. Međutim, dogodila se jedna značajna promena – cilj putovanja bio je obližnje jezero Gunsomale, a ne ptičji rezervat koji je Bjarke inicijalno odabrao. Jezero Gunsomale bilo je značajno bliže kući i svima je laknulo jer su deca već nekoliko puta putovala na to mesto zbog logorskih vatri ili da bi igrali žmurke. Bjarke je stajao u direktorovoj kancelariji nervozan i ljut jer je mnogo vremena posvetio temeljnoj pripremi za posetu ptičjem rezervatu. Međutim, kada je posle toga pogledao ornitologiju oblasti oko jezera, shvatio je da će i dalje moći da podari učenicima iskustvo koje je planirao. Mesecima nakon što je došao na svoje privremeno radno mesto, pokušavao je da zainteresuje decu za ptice na danskim jezerima i u močvarama, mameći ih izletom kao šargarepom, i bio je ponosan što je uspeo, jer ih je sam doživljaj izgleda sve veoma lepo oraspoložio.

Brisači na autobusu se klate, švić, švić, švić…

„Jesmo li već blizu?“, Bjarke pokušava da nadglasa dečju graju i autobuski radio, koji ori od vesti o etničkom čišćenju u Jugoslaviji. Spremio se da ponovi pitanje An-Luis, ali upravo u tom trenu autobus izbija iz šume i pred njihovim očima ukazuje se predivan prizor. Od pogleda na ogroman prostor obrastao trskom, koji se pruža u svim pravcima, od šume do jezera, zaigraju im leptirići u stomaku.

* * *

Pola sata kasnije sunce je visoko na nebu i od vlažnosti u vazduhu znoj se sliva Bjarkeu niz nos dok korača kroz trsku u pratnji dece. Odlučno se probijaju duž obale, kroz plitku močvarnu vodu, okruženi sa svih strana dva metra visokom trskom, i dok se Bjarke muči da koliko-toliko zabavno priča o tršćarkama, ne može da ne primeti kako interesovanje dece lagano čili. Obuveni u gumene čizme i opremljeni koficama i mrežama, sakupili su perje i ljuske jaja čigri, senica i galebova. Usput, pronalazili su i mrtve žabe, neobične kamenčiće i slatkovodne dagnje koje im je Bjarke pokazao kako se otvaraju perorezom koji je poneo sa sobom. Ali njihovo strpljenje izmiče i ostalo je još dosta vremena do Bjarkeovog planiranog odmora. Konačno uočava ono što je tražio i upire energično prstom. „Pogledajte! Dođite da vidite gnezdo jedne tršćarke."

Deca, posebno devojčice, stisnu se oko Bjarkea, koji je čučnuo. Nekoliko metara daleko u trsci zaista se moglo videti gnezdo koje je bilo skoro potpuno završeno. U pitanju je prilično obično gnezdo, ali Bjarkeu je pružilo savršenu priliku da prepriča unapred pripremljenu mini-lekciju.

„Gnezdo je znak da su mužjak i ženka izabrali jedno drugo i da su se parili. Sujeverje kaže da se to događa uvek na Dan zaljubljenih. Kada okončaju izgradnju gnezda, ženka polaže jaja, a kada se ona izlegu, roditelji imaju pune ruke posla oko podizanja mladih, dok oni ne porastu i ne nauče kako da lete."

Devojčice gledaju kako dve crvene tršćarke revnosno lepršaju oko svog gnezda, a neka od dece razneženo uzdišu „oh" i „ah". Bjarke se osmehuje i jedva uspeva da ignoriše dečake koji se žale negde pozadi.

„Ja sam gladan."

„Kad ćemo se igrati žmurke?"

„Hej, a šta je ono?"

Bjarke se okreće, osetivši olakšanje što je nešto prekinulo hor pritužbi. Gledajući nešto blizu sebe u trsci, jedan dečak – zove se Emil, setio se Bjarke – na licu ima grimasu gađenja. Deca se razilaze u stranu

i Bjarke pažljivo vraća perorez u ruksak i spušta ga na tlo pre nego što prilazi da pogleda.

Stigavši, vidi da Emil drhtavim prstom upire u pojas guste trske gde visi još jedno ptičje gnezdo. Maleno je, zamršeno i skoro potpuno nevidljivo nepažljivom oku. Krupno crveno ptiče je u gnezdu, slepo i golo i izgleda skoro kao fetus. Ali pomera se. Ispupčene oči kotrljaju se gore-dole pod kapcima dok svojim koščatim leđima, prislonjeno uz unutrašnju stranu gnezda i meškoljeći se, lagano pomera jedno jaje do ivice gnezda. Oštrim kandžama držeći gomilu grančica, pomera se oprezno prema ivici, a mršave ružičaste noge tresu mu se od napora kojim gura ono jaje.

„Šta je to?", pita radoznala gomila dece.

Bjarke je iznenađen – ovo nije bilo ono što je ovde očekivao da vidi. „Ovo je takođe gnezdo crvene tršćarke, ali ga je posetila i jedna kukavica, što uopšte nije dobro, kao što vidite", objašnjava tihim glasom, pazeći da deca stoje na dovoljnoj udaljenosti.

„Zašto gura to jaje napolje?"

„To mu je u prirodi", kaže Bjarke. „Kukavice nisu kao ostale ptice. One ne nalaze stalnog partnera – umesto toga, pare se uvek sa nekim drugim, a onda ženka polaže svoja jaja u gnezda drugih ptica da ne mora sama da se stara o njima. Kada se kukavičje jaje izlegne, ptić počinje da gura ostala jaja i mlade van gnezda kako bi ga zadržao za sebe."

Ptić kukavice stigao je do ivice gnezda i iz sve snage uspeo da prebaci svog neizlegnutog protivnika preko ivice. Malo i lako jaje kao da pluta kroz vazduh, pre nego što kroz trsku upada u ustajalu vodu pod gnezdom, gde već pluta beživotno telo druge male tršćarke.

„Da li ih sve izgura napolje da uginu?", pita s nevericom jedan glas iz okupljene družine, dok je nekoliko devojčica napravilo grimase razmenjujući poglede.

„To je njima u prirodi. A posle toga poraste i bude velik i lep i provede čitavo leto pevajući 'ku-ku', a to nam se sviđa."

„Emil je kukavičje pile", zadirkuje ga jedna od devojčica, upirući prstom u dečaka koji je pronašao gnezdo.

„Ne, ne, nisam, ti si kukavičje pile!“ Emil žurno pokazuje prstom na devojčicu koja se zove Mija, ali nekoliko dece je već počelo njemu da se smeje. Pre nego što je Bjarke stigao i reč da izusti, An-Luis se pojavljuje kroz trsku.

„Dobro, slušajte svi! Skidajte ruksake s leđa i ostavite ih ovde dok se igramo žmurke. Ješćemo posle toga. Emile, ti ćeš *prvi* žmuriti.“

„Neću da budem *prvi*!“

„Ti si *prvi*. A sada, ostavljajte ruksake ovde!“ Naređenja An-Luis odlično su uvežbana i nikoga ne ostavljaju u nedoumici. „Ostavite svoje mreže na gomili ovde i krećemo.“

Deca rade ono što im An-Luis kaže i bacaju ruksake na travnato tlo blizu obale, gde stoji Bjarkeova torba. I Bjarke iznova shvata koliko još treba da uči od nje i iz njenog čvrstog stava. Emil okleva u trenutku neke nedoumice pre nego što im odlučno okreće leđa i počinje glasno da broji.

„Izbroj do jedan, pa onda izbroj do dva. Koke neće zokne, a neće ni cipela par. Izbroj do tri, a možeš i do četiri. Jaja će biti kajgana, ako koku uhvatiš ti.“

Deca ciče od uzbuđenja i poslednje mreže i kofice ostavljene su dok žurno trče u trsku. An-Luis podiže gomilu naslaganih kofica i kreće lagano prema stazi.

„Da li da ostanem i pazim na njih?“, pita Bjarke.

„Ne, nema potrebe. Znaju koliko daleko smeju da odu.“ Bjarke klima potvrdno, s olakšanjem. Treba mu pauza. Kasnije će ga pitati da li je u tom trenutku čuo zvuk nekog motora blizu obale, ali on neće moći da se seti. Bjarke je uspeo da se seti samo Emilovog glasa koji je neprekidno deklamovao rimovanu brojalicu, dok je brisao znoj sa čela i išao za koleginicom s gomilom mreža pod miškom.

„Izbroj do petice, a onda i do šestice. Ako s’ ti neki trol, dobićeš decu od veštice.“

Kada je Emil završio s brojanjem, okrenuo se i pogledao oko sebe. Nikoga nema na vidiku, ali on kreće brzo kroz trsku duž obale, skrenuvši

levo prema mestu gde je malo pre čuo kikotanje i šaputanje. Svega par koraka dalje, pronalazi prve tri devojčice. „Pronašao sam vas!“, viče i brzo kreće dalje, mučeći se s visokom trskom, ovog puta se uputivši prema jezeru.

„Kaži 'ku-ku'!“

Negde iz trske, drugovi iz odeljenja dovikuju „ku-ku“ i on menja pravac, prateći taj zvuk. Uočava još nekoliko njih odjednom. „Pronašao sam vas! Pronašao sam vas!“, viče, a onda još jednom: „Pronašao sam vas!“ Neka od dece su se iznervirala i kreću prema obali, potištena, ali Emil ne traći vreme u naslađivanju. I dalje oseća stid što su ga prozvali kukavicom nešto ranije. I dalje ne razume zašto je Mija to rekla, ali savršeno dobro zna da je pile kukavice glupi idiot koji samo na sebe misli – poređenje s njim izaziva mu bol u stomaku. Što više Emil o tome razmišlja, važnije mu je da ih sve pronađe i pobedi u ovoj igri.

„Kaži 'ku-ku'!“, ponovo viče, što glasnije može, pre nego što je skrenuo u pravcu iz kod su došli odgovori. Širi ruke, gurajući krute stabljike u stranu i uskoro pronalazi još svojih drugova iz odeljenja, koji pokunjeno kreću prema bazi. „Kaži 'ku-ku'!“, naređuje, misleći koliko je fin osećaj kada si dobar predvodnik. Zastaje načas da pokuša da shvati koga još treba da pronađe. Fale mu Anders, Ole i Mija, ali niko mu se ne odaziva sa „ku-ku“. Tiho je i može da čuje samo zvuk svojih gumenih čizama u močvarnoj vodi i šuškanje trske po odeći. Kreće dalje nešto sporije, još uvek čvrsto rešen da pobedi u igri, i tek kad pređe dosta terena – stigavši skoro do samog jezera, gde im nije dozvoljeno da idu – zastaje. Tu se oseća povetarac, trska se leluja oko njega, ali i dalje ne može da pronađe svoje drugove iz odeljenja i, dok tako stoji sâm, Emila lagano prožima osećaj da pravi budalu od sebe.

„Nije lepo ako ne odgovorite“, kaže glasno. „Kaži 'ku-ku'!“

Odgovor koji je dobio drugačiji je od ostalih – živahniji je. Skoro kao da je u pitanju prava ptica. I iznenađujuće je blizu. Toliko blizu, zapravo, da se Emil prepada. Okreće se i intenzivno pilji u busen trske pored koje samo što je prošao.

„Anderse? Jesi li to ti?“, kaže snebivljivo, ali u tišini koja sledi čuje samo vetar koji se provlači između stabljika.

„Hej, Anderse! Kaži nešto!“ Emil zadržava dah i sluša pažljivo. „Znam da je neko tu“, kaže ponovo naglas, projurivši kroz najbližu trsku da vidi koji mu se drug krije tamo, ali nikog ne pronalazi. Samo još trske koja se nežno leluja na vetru.

A onda se ponovo čuje zov, ovog puta nešto bliže. Emil se prepada. Ovog puta dopire iz trske direktno ispred njega. Emil pravi oprezan korak napred i sporo pruža ruku da je razgrne u stranu, ali onda mu se ruka koči usred vazduha. Pada mu na pamet da zov možda nije nekog od njegovih drugova, već da se neka nepoznata osoba ili stvar možda uključila u igru. Neko čudovište, možda. Emil pokušava da odbaci tu misao. Sad je već veliki dečak – skoro mu je jedanaest – i zna da je detinjasto što tako razmišlja. Sprema se da napravi još jedan korak kada odjednom vrlo jasno čuje teško disanje u neposrednoj blizini.

Emil s oklevanjem podiže pogled. Pod treperavim sunčevim svetlom razaznaje nečiju visoku priliku iza trske pred sobom. Prilika stoji nepomično kao da nešto čeka, i teško diše, kao konji u boksovima na farmi kod kuće. Emil stoji kao ukopan. Može da čuje sopstveno srce kako mu bije. Kao da sada sve zavisi od toga može li da ostane skriven bez potrebe da diše. Tog trena se okreće na petama i počinje da trči koliko ga noge nose u suprotnom smeru.

Emil odguruje trsku u stranu i oseća kako mu se ona vraća u lice i mada više uopšte ne zna gde je obala, s mukom nastavlja da se probija dalje. Gumene čizme na nogama teške su mu kao olovne utege, dok ih iznova i iznova izvlači iz muljevite vode, patetično posrćući dok se voda sliva u šupljine koje ostaju na mestu njegovih otisaka. Naslepo srlja dalje, znajući da će mu strah doći glave ako se ijednom okrene.

Odjednom, stopalo mu zapinje u blato. Emil poleće unapred, ne uspevši da podmetne šake i ublaži pad. Pada ničice pravo u plitku vodu. Na trenutak ne može da udahne vazduh i, nakon što podigne glavu, prožet panikom, ostaje da leži u trsci i osluškuje korake ili disanje.

S brade mu kaplje voda, ali inače je sasvim tiho. A onda se osvrće oprezno oko sebe. Lagano mu biva jasno zašto je pao i počinje da vrišti.

Kiša je počela da lije do trenutka kada su se neobeleženi policijski automobili pojavili na ivici šume. Tamni oblaci zaklanjaju nebo iznad jezera i kada su tri vozila stigla do parkinga za automobile i stala pored ostalih policijskih automobila, Bjarke je začuo grmljavinu u daljini.

Izlet se pretvorio u noćnu moru. Jedan helikopter krstari nebom iznad svega, dok policijski timovi s psima prečešljavaju obalu jezera u oba smera. Oko sebe, u trsci, primećuje desetine uniformisanih policajaca koji tumaraju okolo pogleda uprtih u močvarnu vodu. Forenzički stručnjaci u belom su na parkingu, kao i na stazi. Mračnih izraza na licu, tegle kese okolo i razmenjuju nečujne reči na kiši, dok su ostale kolege zauzele pozicije oko belog šatora, nešto dalje u trsci, gde su pronađeni ostaci.

Bjarke se bacio u močvarnu vodu istog trenutka kada je začuo vrisak. Pronašao je Emila u vodi i trsci, kako se histerično batrga dok pokušava da se oslobodi vlažne tkanine koja mu se uplela oko stopala. Mija i nekoliko ostalih koji su stigli tamo pre Bjarkea stajali su pored njega ćutke i potpuno zgranuti. Tek tada je Bjarke shvatio šta je bilo to što se umotalo oko Emilovog stopala: natopljeni crveni prsluk. Počeo je da shvata u šta deca zure. U mutnoj vodi plutale su jedna bela patika, plavi šorts i školska torba, a pored svega toga, beživotno lice dečaka izvirivalo je iz blata. Pegice su mu bile sive, razbarušena riđa kosa bila je sasvim natopljena, a oči su odsutno piljile u nebo. A onda je, na sopstveni užas, Bjarke ugledao dečakovu golu ruku kako viri iz vode, posle čega je uspaničeno počeo da odvlači decu dalje odatle.

Bjarkeu se čini da će ponovo povratiti. Stoji na kiši pored autobusa, u uglu parkinga gde su se parkirali pre svega nekoliko sati, kao u nekom drugom životu. Osećaj nestvarnosti samo što ga nije progutao, ali mora da se sabere i misli na decu; može da vidi njihova zamračena lica kroz prozore autobusa u kom policajci još uvek ispituju poslednjih

nekoliko dece. Policija je u redovnim razmacima pitala Emila i ostale jedno te isto: „Kako je čovek u trsci izgledao? Da li je na njemu bilo nečeg neobičnog? U kom pravcu je otišao?“ Što se Bjarkea ticalo, deca su im već rekla sve što su znala. Mogao je da razmišlja samo o tome kako da ih odvede s jezera, koje će zauvek ostati mesto na kom je pronađen leš Danijela Strigera Hansena.

Kada je Bjarkeu konačno saopšteno da je za sada ispitivanje završeno i poslednji policajac se iskrcao, on se žurno popeo unutra. Emil sedi u prednjem redu i trese se pod ćebetom, dok mu An-Luis, suznih očiju, vezuje pojas.

„Moja torba, gde mi je torba?!“

„Nekoliko dece uspaničeno počinje da gleda ispod svojih sedišta i Bjarke se setio ruksaka koji je ostavio na travnatom tlu u trsci. An-Luis je još uvek zauzeta proveravanjem pojaseva kod nekoliko dece, pa on hitro istrčava iz autobusa i trči po kiši prema stazi. Odjednom se seti kako im je policija obzirno rekla koliko je važno da ne idu nazad u trsku dok čitava oblast ne bude temeljno pretražena, ali trenutno se nalaze pored belog šatora, pa u blizini nema nikog koga bi mogao da pita za dozvolu. Bjarke se osvrće oko sebe, pre nego što uskoči u plitku vodu. Ne treba mu mnogo da pronađe potpuno natopljene ruksake tačno tamo gde ih je ostavio. Brzo ih prikuplja, ali onda poseže za sopstvenim i otkriva da mu je rajsferšlus otvoren. Zatečen, proviruje u glavni deo ranca i na svoje iznenađenje pronalazi perorez, otvoren. Bjarke lagano vadi sklopivi nožić. Prilično je siguran da ga je sklopio pre nego što ga je vratio u torbu. Pažljivo, uz nelagodni osećaj u dnu stomaka, hvata oštricu nožića palcem i kažiprstom, kako bi ga ponovo sklopio, ali otkriva da je prekriven krvlju. Zbunjen, osvrće se oko sebe i primećuje gnezdo.

To je ono gnezdo koje je sa decom posmatrao pre svega nekoliko sati, ali ono je sada vrlo grubo iskidano na komade. Nešto nerazaznatljivo pliva u vodi pod ostacima gnezda i Bjarke se spušta u čučanj da bolje pogleda. Uočava da su u pitanju komadi mesa. Ptić kukavice isečkan je na komade. Ružičaste nožice, krila i minijaturni torzo ljuljuškaju

se u močvarnoj vodi, zajedno s jajetom i mrtvom malom tršćarkom. Kukavičja glava sa ispupčenim očima nataknuta je na slomljenu trsku.

Vrlo brzo nakon toga, Bjarke se vraća u autobus. Ostavlja natopljene ruksake na pod i skljokava se na sedište. An-Luis zatvara vrata sa vozačkog sedišta i kreće vrtoglavo niz drum, kroz šumu, kao da im je i sam đavo za petama. Govori nešto nerazumljivo, nešto obzirno i umirujuće, ali Bjarke ne uspeva da razazna reči. Zuri u retrovizor kao omamljen. Sva deca su na svojim mestima, neka plaču, neka potpuno odsutno zure kroz prozore, a neka se drže za ruke.

Nešto u vezi sa otkrićem pileta kukavice mora biti izrečeno naglas. U mislima pomamno traži nekakvo objašnjenje i stotine slajdova od čitavog dana treperi mu pred očima. Iznova i iznova vraća se činjenici da je samo neko dete moglo da vidi kako vraća nožić, ali mu je krajnje neshvatljivo da bi dete moglo da uzme taj nožić i njime uradi ono što je upravo video.

Bjarke pokušava da se sabere. Sigurno postoji neko drugo, manje zlokobno objašnjenje koje će se iskristalisati kada protekne neko vreme i napravi se jaz od ovog košmara. Privezuje svoj pojas. Disanje je konačno počelo da mu se ustaljuje kada je ponovo pogledao u retrovizor. Ovog puta je primetio jedno bezizražajno lice, jedva vidljivo iznad poslednjeg reda sedišta. Kada su se blistave, tajnovite oči odjednom susrele s njegovim u ogledalu, Bjarke je onaj koji mora prvi da skrene pogled.

Četvrtak, 13. februar 2025.

2

Silje Tomsen oseća tela koja sa tiskaju iza nje u pretrpanom vagonu metroa dok voz pristaje u stanicu. Vrata klize u stranu, otvaraju se i ona – srce joj tuče i šaka joj je sklopljena oko mobilnog telefona – žurno izlazi. Pištanje vrata meša se sa ćaskanjem putnika i zviždukom voza koji staje sa druge strane platforme, a ona žurno ide kroz poslepodnevnu gužvu ne osvrćući se. Ako je taj ludak u istom vozu kao i ona, onda nema nameru da proćerda nijednu sekundu. Gura se pored ljudi na elevatoru i, izbivši na ulicu, oseća blago olakšanje dok je gutaju zimska tmina sa snegom i susnežicom. Farovi automobila preleću preko bulevara u predgrađu, a gume se uz pljuskanje probijaju kroz masnjikave bare dok ona trči prema jednoj od autobuskih stanica sa desne strane trga. Njen autobus je već u stanici, pa Silje ubrzava, ali, pre nego što stigne do njega, on kreće da se lagano odvaja od ivičnjaka. Ostavši bez daha, zastaje. Pre nego što je frustracija uspela da se povuče, mobilni u šaci joj vibrira opet i mada ni na tren ne sumnja o čemu se radi, užasnuta ipak gleda u ekran.

„Izbroj do šest, što je posle pet. Hoće l' mala Silje biti živa opet?"

Ova poruka od nepoznatog pošiljaoca primorava Silje da uspaničeno gleda ljude koji kuljaju iz stanice metroa. Ali onda se okreće i odlučno stupa na kolovoz. Automobili počinju da koče, a neki proklizavaju u

snegu i trube joj, ali ona prelazi na drugu stranu i otrčava uspaničeno sporednom ulicom.

Tek kad Silje stigne do prečice, idući pored stambenih zgrada, usuđuje se da uspori. Drhti od straha i hladnoće, i primećuje da je od snežnih pahulja koje se kovitlaju oko nje sva mokra. Lepe joj se za kosu svaki put kada se osvrne da pogleda iza sebe. Telefon joj opet vibrira.

„Izbroj do sedam, tu je onda osam, devet. Silje je prava fufa i misli samo na krevet."

Žurno ide trotoarom, što često čini držeći toplu kćerkinu šaku u svojoj, ali sada, kada je prošla i poslednju zgradu i stigla do snegom prekrivene stambene ulice, i dalje se ne oseća kao da je stigla do sigurnosti. Kuće iza živih i letvičastih ograda izgledaju veoma lepo dok zlatna svetlost iz njihovih prozora pada na sneg, ali ona panično žuri dalje pločnikom, sve dok ne stigne do ograde i kapije na kojoj je tabla za prodaju zakačena za stub. Otvara kapiju i, dok prilaznim puteljkom ide prema svojoj kući, oseća kako joj telefon ponovo vibrira.

„Izbroj jedan tik, izbroj drugi tak. Kad te jednom uhvatim, doći će ti smak."

Silje panično petlja oko ključeva. Iza leđa oseća kao da se tmina dvorišta skuplja oko nje, ali naposletku ipak uspeva da otvori ulazna vrata i upada u hodnik. Lupa vratima i pazi na to da ih dobro zabravi. Unutra, mrak deluje umirujuće, pa ne uključuje svetlo. Žurno prolazi pored prazne kćerkine sobe do kuhinje, ne mareći da skine kaput ili mokre cipele.

Koristeći telefon kao baterijsku lampu, pretura po kuhinjskom ormariću vrlo žurno i, nakon što istrese gomilu predmeta na kuhinjski sto, pronalazi pakovanje novih SIM kartica. Cepa celofan, vadi novu karticu i proverava da li je snimila kontakte direktno na telefon. Kada zameni SIM karticu, oseti momentalno olakšanje. Ponovo uključuje telefon i, dok se brzo kreće kroz kuću, pronalazi kćerkin broj telefona.

„Ćao, zlato. Sve je u redu. Evo mog novog broja. Vidimo se uskoro. Grli te mama ☺"

Bez daha i napeta, staje pored prozora u velikoj mračnoj sobi i gleda kroz raširene zastore. Prednje dvorište, žbunje i drveće, koje je nekada

volela da održava, prekriveni su svežim snegom, a na ulici može da vidi snežne pahulje kako lelujavo padaju s neba i kako ih vetar kovitla pod sjajem ulične rasvete. To skoro kao da je smiruje, ali onda uočava neku priliku. Može da je vidi kroz procepe u ogradi, kako se sporo kreće i kao da nešto traži; zadržava dah i sprema se da pozove policiju. Ali kako se prilika malo pomerila, uspeva da vidi ispod ograde da je tu i neki mali pas na povocu, sa snegom na šapama, koji gaca kroz sneg vukući neku stariju ženu za sobom.

Silje se naglas smeje u tami. Laknulo joj je i donekle ju je sramota, odrasla žena krije se tu kao malo dete. Govori sebi da bi trebalo da se sabere i da bi od sutra morala da se potrudi da pronađe novo bezbedno mesto na kom bi mogli da počnu iz početka, čak i ako ne bude mogla da ga priušti. Tada telefon počinje da vibrira opet i ona ga podiže da uzvrati poruku kćerki.

„Imam te."

Te dve reči na njenom ekranu blešte u mraku i parališu je. Strah se istog sekunda vraća, ali ovog puta pomešan je sa zbunjenošću. Prošlo je svega nekoliko trenutaka otkako je počela da koristi novi broj i nema šanse da ga iko izuzev njene kćerke zna. Onda pomišlja da je u panici možda ubacila staru SIM karticu nazad u telefon.

Vrativši se u kuhinju, pretura naglavce gomilu stvari na stolu. Zna tačno gde je stavila pakovanje SIM kartica i zrakom svetlosti iz telefona obasjava sto i pod. Ali paketića nema. Ponovo počinje da kopa po fioci i gura stvari u stranu uzalud, dok joj se stalno vraća ista misao. Telefonski broj nove SIM kartice pisao je na paketu, a ako paket više nije na stolu – gde ga je ostavila – onda za to sigurno postoji neki razlog. Ali ulazna vrata bila su zaključana kad je došla kući, prozori su bili zatvoreni i zabravljeni i ona to sebi ponavlja iznova i iznova sve dok telefon ponovo ne počne da vibrira i prepada je.

Ovog puta ništa ne piše – u pitanju je samo neka mutna fotografija. Suze joj teku niz obraze, govori sebi da ne bi trebalo da tapne ekran kako bi je povećala, ali to svejedno čini.